

Det Kongelige miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:
2010-GK

Dato:
20. mai 2010

Høringssvar – Klimakur 2020

YS takker for muligheten til å komme med synspunkter på ovennevnte høring. YS støtter avtalen om klimameldingen, som flertallet på Stortinget inngikk i 2008. Vi vil også rose myndighetene for å ha invitert til bred deltagelse og engasjement i arbeidet med Klimakur 2020.

Utredningen fra etatsgruppen Klimakur 2020 har etter vårt syn en vesentlig mangel. Det er ikke tatt hensyn til hvordan tiltakene i Klimakur 2020 vil påvirke arbeidsplassene. YS mener politikerne ikke bør velge tiltak fra denne utredningen uten å ta hensyn til hva slags konsekvenser de har for arbeidsplassene. YS har sammen med de andre hovedorganisasjonene på arbeidstakesiden bedt om at det legges nasjonale planer for hvordan arbeidslivets parter best kan involveres i et samarbeid om å nå de klima- og miljøpolitiske målsetningene. YS mener det bør avholdes møter med arbeidslivets parter for å diskutere de ulike tiltakene i Klimakur 2020.

Transport

Omtrent en tredjedel av våre nasjonale klimagassutslipp stammer fra transport. Derfor er det viktig å gjennomføre en rekke tiltak i denne sektoren, slik at man får redusert klimagassutslippene. YS støtter prinsippet om at forurensere betaler, men mener samtidig at det er viktigere å bruke gulrot enn pisk. YS mener det er viktig å legge til rette for attraktive og klimavennlige transportalternativer. Bedring og utbygging av kollektivtilbudet vil være tiltak vi støtter. Vi ønsker også en videre utbygging av sykkelveier, slik at fremkommeligheten og sikkerheten for syklister økes. For å stimulere til at flere benytter sykler og kollektivtrafikk, foreslår YS å fjerne fordelsbeskatningen på arbeidsgiverbetalte sykler og kollektivkort. Innføring av rushtidsavgift bør først vurderes etter at sykkel- og kollektivtilbudet er bedret. YS mener et fornuftig tiltak vil være å redusere avgifter, for å få en raskere fornying av bilparken og endre bilavgiftene, slik at avgiftene stimulerer til ytterligere bruk av lavutslippskjøretøy.

Opplæring i økokjøring bør være obligatorisk for alle som skal ta eller få fornyet førerkortet. YS støtter forslaget om offentlige kampanjer, som skal overtale bilistene til økokurs. YS mener videre at partene i arbeidslivet gjennom sine tariffavtaler bør

gjøre det lønnsomt for arbeidstakere å gjennomføre kurs og praktisere økokjøring i sitt arbeid. YS-forbundet Yrkestrafikkforbundet har for eksempel inngått avtaler om kompetansemoduler, som gjør at sjåførere som gjennomfører kurs og praktiserer økokjøring blir belønnet med en høyere timelønn.

Vi finner få forslag til tiltak innenfor luftfart i denne utredningen. YS viser til at det fins en prosjektrapport om bærekraftig og samfunnsnyttig luftfart, utgitt januar 2008. Her beskriver bransjen selv mer enn 50 tiltak til hvordan man kan redusere klimagassutslippene fram til 2020. Tiltakene utgjør utslippsreduksjoner på til sammen 30 – 40 prosent.

YS mener det er viktig at biodrivstoff har en klimagevinst, og er produsert etter bærekraftige kriterier. Vi er derfor positive til at det innføres bærekraftskriterier for biodrivstoff. Vi er også positive til en videre økning av omsetningskravet for biodrivstoff.

YS har fått kjennskap til at flybransjen nå er nær en mulighet til å blande inn inntil 50 prosent biodrivstoff til sine eksisterende motorer. Vi utelukker ikke at det på sikt vil være mulig med en tilsvarende innblanding på kjøretøyer.

Petroleum

I YS' klima- og miljøpolitiske strategi fra 2008 uttaler YS at vi ønsker at gasskraftverkene på riggene byttes ut med alternative energikilder. Vi ser av utredningen at elektrifisering av riggene i de fleste tilfeller vil være svært kostbart. Sørliche Nordsjø peker seg ut som et område der elektrifisering kan være fornuftig. For resten av Nordsjøen og Norskehavet etterlyser vi en analyse av muligheten for å benytte annen fornybar energi. På grunn av beliggenheten kan alternativer som vindkraft, bølgekraft, m.m. være aktuelle. Utredningen nevner i få setninger muligheten for vindkraft. Det vises til utfordringen med stabil og kontinuerlig energi fra offshore vindmølleanlegg. YS vil i denne forbindelse be om at det vurderes å supplere med fornybar energi. Slik kan gassturbinenes produksjon erstattes med fornybar energi, og samtidig beholde en sikker leveranse av energi til installasjonene. YS støtter at Melkøya tog 2 bygges ut med kraft fra nettet. Det virker videre fornuftig å initiere tiltak innen varmegjenvinning for å redusere dampforbruket på Kårstø.

Industri

Industrien i Norge har gjennomført en rekke utslippsreducerende tiltak.

Klimagassutslippene fra industrien har blitt redusert med omtrent 25 prosent siden 1990. En del av dette skyldes nedleggelser. YS mener vi må ha en bærekraftig industri, som fortsetter å redusere klimagassutslippene. Utslipp fra industrien utgjør fortsatt en stor andel av Norges totale utslipp. Det er viktig å ha fokus på lønnsomme tiltak, slik som energieffektiviseringer og prosess tiltak (som fører til lavere forbruk av råstoff). Slike tiltak bør raskt settes i verk. Der det er mulig, bør industrien bytte ut fossile brenslere med fornybare energibærere, for å redusere klimagassutslippene. YS støtter karbonfangst og lagring fra industrielle anlegg.

Når det gjelder virkemiddelbruk foretrekker YS alternativ 4: "Avtale og klimafond i tillegg til kvotesystemet".

Vi er positive til at dette alternativet innebærer at staten og industriorganisasjonene forhandler frem en avtale, der industriorganisasjonene påtar seg fremtidige utslippsforpliktelser og samtidig forplikter seg til å etablere et klimafond for å finansiere tiltak og eventuelt støtte utviklingen og utprøving av klimavennlige prosesser.

YS har tro på at en slik avtale og involvering av berørte parter vil gi de beste resultater for en bærekraftig industri. YS har tidligere vært positiv til NOx fondet, som vil være modell for denne virkemiddelpakken. Vi vil også anbefale at klimafondet støttes med offentlige midler, slik at faren for nedleggelser reduseres sterkt.

Fangst, transport og lagring av CO₂ (CCS)

En rekke av tiltakene i utredningen baseres på karbonfangst og lagring. Men verken kraftvarmeverket på Mongstad eller gasskraftverket på Kårstø er inkludert i tiltaksanalysen. Årsaken er at det er tatt høyde for reduserte utslipp fra disse i utslippsframskrivningene. Det vil si at utslippene vil være større i referansebanen hvis karbonfangst og lagring ikke er på plass i 2020. Utredningen peker i sammendraget på at de fleste beslutninger om virkemidler og tiltak må gjøres raskt, for å få effekt innen 2020. Dette gjelder blant annet CCS. Utsatte beslutninger kan derfor føre til forsinket utslippsreduksjon. Vårens melding fra regjeringen om at trinn 2 på Mongstad utsettes, kan få alvorlige konsekvenser og føre til at Norge ikke klarer sine reduksjonsmål innen 2020. YS ser av utredningen at karbonfangst og lagring vil være et viktig virkemiddel for å gjennomføre store reduksjoner i klimagassutslipp fra norsk industri. Vi er derfor bekymret over at regjeringens såkalte månelanding nå er utsatt. Mange mener at Norge har et moralsk ansvar for å utvikle teknologi for karbonfangst og lagring, siden Norges rikdom i vesentlig grad stammer fra petroleumsvirksomhet som er forbundet med store klimagassutslipp. YS vil derfor oppfordre til at innsatsen for karbonfangst og lagring styrkes, slik at rensing av klimagasser på industrielle anlegg, i tillegg til petroleumsanlegg, kan starte så tidlig som mulig.

Vi mener videre at teknologien for karbonfangst og lagring må utvikles og iverksettes til tross for at prisen er høy per rensert tonn CO₂. Statlig støtte er uunngåelig.

YS mener det også er viktig å ha en alternativ plan for utslippsreduserende tiltak, hvis det skulle vise seg at tiltakene forbundet med karbonfangst og lagring ikke kan gjennomføres.

Bygg

YS mener innsatsen i forhold til energieffektiviserende tiltak i bygg bør intensiveres. Selv om en vesentlig del av energibruken ikke er forbundet med klimagassutslipp, er det viktig å redusere behovet for energi i bygg som et prinsipp. Energieffektiviserende tiltak i bygg kan føre til økt aktivitet i byggsektoren, noe som sikrer sysselsetting. YS vil også nevne muligheten til å gi skattebetalerne anledning til å trekke fra utgifter til energieffektiviserende tiltak i hjemmet. Dette kan føre til at flere husholdninger gjennomfører energieffektiviserende tiltak. Dette bør i så fall komme i tillegg til dagens støtteordninger fra Enova.

YS er også positiv til støtteordninger for å utløse konverteringstiltak fra fossil energi til bruk i bygg.

Skogbruk

Utslipp og opptak av klimagasser i skog er en viktig del av det norske klimagassregnskapet. YS vil ha en aktiv og bærekraftig skogsforvaltning. Skogen er en ressurs som bør benyttes til blant annet byggematerialer. Også restavfallet fra skogproduksjon er en viktig ressurs, som i større grad burde utnyttes. YS er positiv til et mer intensivt drevet skogbruk og bruk av nye arealer, under forutsetning av at dette ikke forringer det biologiske mangfoldet. YS ønsker et helhetlig skogbruk som benytter hele biomassen. Vi ser et potensial for utbygging av en biomasseindustri med nye arbeidsplasser som produserer fornybar energi av skogbrukets restavfall.

Tilgang på fornybar energi

Summen av tiltak som er foreslått i denne utredningen vil bety et vesentlig behov for økt fornybar energi. YS mener dette må skaffes innenlands, med de gode forutsetninger vi har for produksjon av fornybar energi. I Norge har vi en sterk energisektor med dyktige fagfolk, kombinert med tilgang til naturlige ressurser i form av vind, vann, sol og sjø. Vi har i forrige avsnitt også nevnt potensialet innenfor skogbruket.

Etter vår mening har Norge potensial for å bli en vesentlig leverandør av fornybar energi, men dette vil kreve investeringer.

YS ønsker langsiktige planer for hvordan Norge skal bli en stor leverandør av fornybar energi og samtidig skape nye arbeidsplasser. Vi mener det er naturlig å invitere partene i arbeidslivet til å diskutere slike langsiktige planer. YS mener det i denne sammenheng er viktig å legge planer for hvordan vi best mulig kan overføre kompetansen fra petroleumssektoren når aktivitetene i denne bransjen reduseres.

Med vennlig hilsen

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – YS

Tore Eugen Kvalheim /s/
YS-leder

Gunn L. Kristoffersen /s/
Rådgiver